

- We kiezen voor grote geheelen om de leerlijn op te bouwen: het breukbegrip verwerven (het geheel is benoemd), breuk als rationaal getal (het geheel is de eenheid), breuk als verhouding (vergelijken van breuken als het geheel niet hetzelfde is).
- We brengen structuur aan in opeenvolgende inzichten: breuk nemen van een continu geheel, breuk nemen van een deelbaar aantal en breuk nemen van een ondeelbaar aantal.
- Toch hoeden we ons voor te kleine stapjes omdat dan het overzicht verloren gaat: we stappen snel over van stambreuken (breuken met teller = 1) naar echte breuken om de begrippen noemer én teller zo snel mogelijk betekenis te geven.

Jaarplannen met aandacht voor verdieping en herhaling

Vanuit de leerlijnen stelt de leraar een jaarplan op. We vertrekken van een aantal uitgangspunten: We kiezen voor een planning met grotere leerstofgeheelen om leerlingen de tijd te geven zich grondiger in een onderwerp te verdiepen. We noemen deze leerstofgeheelen 'leerbogen'.

De leerbogen volgen elkaar functioneel in de tijd op. Zo staat bijvoorbeeld het onderwerp schaal pas na gelijkvormigheid en verhoudingen op het programma. Daardoor ontstaat er vanuit de leerstof automatisch herhaling van de vorige inzichten en worden deze daarbij ingebed in een groter geheel. Herhaling is een belangrijk principe om de leerstof vast te zetten. We bouwen regelmatig een herhalingsweek in.

Afbeelding 11 toont een voorbeeld van een uitgewerkt jaarplan voor het zesde leerjaar/groep 8.

► Afbeelding 11.
Jaarplan zesde leerjaar
(groep 8).

	Week		Lesonderwerp
05-sep-22	1	GET	Getalstructuur, getallen tot 1 miljard, natuurlijke getallen en kommagetallen.
12-sep-22	2	BEW	Hoofdrekenen met natuurlijke getallen (standaardmethode en handig rekenen) Rekenen met grote getallen Cijferen deel 1
19-sep-22	3	M	Maatbegrip (inhoud, gewicht, lengte, oppervlakte) Metriek stelsel, herleidingen
26-sep-22	4	BEW	Bewerkingen met natuurlijke getallen Volgorde van bewerkingen Cijferen deel 2
03-okt-22	5	MK	Vlakke figuren (1): definitie, eigenschappen, classificatie, uitspraken
10-okt-22	6		Herhaling
17-okt-22	7		Toetsenweek
24-okt-22	8	BEW	Hoofdrekenen met kommagetallen
31-okt-22			Novembervakantie
07-nov-22	9	GET	Deelbaarheid (delers, veelvouden, k.g.v., g.g.d.) Breuken (breukbegrip herhalen)
14-nov-22	10	GET	Breuk als rationaal getal inclusief procenten
21-nov-22	11	M	Omtrek en oppervlakte vlakke figuren Vierhoeken, driehoeken
28-nov-22	12	MK	Vlakke figuren (2): cirkel, veelhoek
05-dec-22	13	M BEW	Omtrek en oppervlakte cirkel, veelhoek Cijferen deel 3
12-dec-22	14	GET	Breuken
19-dec-22	15	GET	Gegevensverwerking: tabellen, grafische voorstelling, gemiddelde, mediaan
26-dec-22			Kerstvakantie
02-jan-23			Kerstvakantie
09-jan-23	16		Herhaling
16-jan-23	17		Toetsenweek
23-jan-23	18	BEW	Bewerkingen met breuken: optellen/afrekken, vermenigvuldigen
30-jan-23	19	M BEW	Volume: maatbegrip, metriek stelsel, herleidingen Cijferen deel 4

06-feb-23	20	GET	Percentages Breuk als verhouding
13-feb-23	21	MK	Ruimtefiguren
20-feb-23			Krokovakantie
27-feb-23	22	M	Volume van ruimtefiguren
06-mrt-23	23		Herhaling
13-mrt-23	24		Toetsenweek
20-mrt-23	25	GET BEW	Deelbaarheid Cijferen deel 5
27-mrt-23	26		Sportklassen
03-apr-23			Paasvakantie
10-apr-23			Paasvakantie
17-apr-23	27	GET	Groepercentages
24-apr-23	28	BEW	Bewerkingen met breuken: delen
01-mei-23	29	M	Toepassingen: afstand, snelheid, tijd
08-mei-23	30	MK	Gelijkvormigheid/congruenties
15-mei-23	31	M	Toepassingen: schaal + dichtheid
22-mei-23	32	BEW	Toepassingen: ongelijke verdeling, mengsels
29-mei-23	33	MK MK	Transformaties: spiegelingen Relaties: symmetrie
05-jun-23	34	MK	Transformaties: projecties
12-jun-23	35		Herhaling
19-jun-23	36		Toetsenweek
26-jun-23	37		Afronding

Opnieuw is een jaarplan geen strak keurslijf maar een werkinstrument. Je maakt een plan voordat het jaar start en past het in de loop van het jaar aan in functie van het leren van de kinderen.

Leerbogen van grotere gehelen

Tot slot geloven we dat leerlingen leerstof pas voldoende grondig verwerven, wanneer ze zich langere tijd in de leerstof kunnen verdiepen. Leerbogen zijn grotere leerstofgehelen die over een periode van één à twee weken lopen. We werken zelf enkele leerbogen uit om dit concreet te maken. Ter illustratie vind je enkele fragmenten uit de leerboog 'Het dubbel, de helft en een kwart' voor het tweede leerjaar (groep 4).

- Een beknopt overzicht (afbeelding 12) geeft de leraar en de leerlingen duiding hoe de leerstof in de leerlijn past.

► Afbeelding 12.
Leerstofoverzicht.

Nodige voorkennis

Leerlingen weten al wat een vermenigvuldiging en een deling (verdelingsdeling en verhoudingsdeling) is. Ze hebben al rond de maal- en deeltafels gewerkt. Deze zijn misschien nog niet (volledig) geautomatiseerd.

Leerinhoud

In hoofdstuk 1 leren ze de begrippen het dubbel, een kwart en de helft kennen. Ze gebruiken hiervoor de vermenigvuldiging met twee en de deling van aantallen door twee en vier.

In hoofdstuk 2 leren ze de helft en een kwart nemen van een eenheid of een continu geheel. Om dit met getallen te schrijven, is het nodig om een nieuwe notatie, de breuknotatie, in te voeren. Het is een eerste introductie in het breukbegrip.

Vervolg

Dit hoofdstuk is een goede voorbereiding op het werken met breuken in het derde leerjaar (groep 5).

- Het eerste deel van elk hoofdstuk bevat de 'theorie' of de inzichten die kinderen zullen verwerven. Die wordt stap voor stap uitgewerkt met nadruk op begrijpen hoe de leerstof in elkaar zit. We doen geen suggesties naar werkvorm of organisatie in de klas. Dit geeft een leraar vrijheid. Hij kan zelf kiezen op welke manier hij deze inzichten aanbrengt. Hij heeft immers het meeste zicht op wat er in zijn klas werkt. Afbeelding 13 toont een fragment uit zo'n 'theoretisch' stukje.